

undergive Hypothekbanken en saadan Ledelse, at det bliver umuligt for Politikerne ikke tillige at være Ledere af de store Kreditinstitutter og omvendt. Derfor forekommer det mig saa overordenlig velbegrundet, hvad den egl. Resolution af 1813 udtalte, at Banken, naar den skulde være virkelig sikker og virkelig nyde Tillid, burde være en privat Bank og et nationalt Interesseselskab. Jeg har saaledes Betænkeligheder overfor dette Lovforslag af en mere principiel Bestaafenhed, og det er derfor naturligt, at jeg ikke kommer nærmere ind paa de enkelte Bestemmelser. Jeg vil blot bemærke, at hvis det er nødvendigt, som forudsat, at de private Kreditforeninger for at skaffe sig Penge paa Verdensmarkedet komme under en Slags Statskontrol, saa er der Intet i Veien for, at de selv kunne søge derom. Vi have jo set, at en af vore store Banker for at indgøde en vis Tillid har underkastet sig en Statskontrol, og naar der kan opnaas en Fordel derved, maa Kreditforeningerne antages at være temmelig villige til at gaa denne Vej. Naar de se, at de kunne faae saa billige Penge paa Verdensmarkedet, som de ønske, ved at underkaste sig en Statskontrol, kunne de selv bede om at komme ind under denne Kontrol, og saa vil Ingen nægte dem det. De kunne, hvis det af Hensyn til Tilliden er nødvendigt, omforme deres Statutter saaledes, at Kreditorerne faae Mere at sige, og at ikke som nu blot Debitorerne komme til at raade, og naar der saaledes kan opnaas Noget til Fordel for alle Parter, ser jeg ikke, hvorfor ikke Kreditforeningerne selv skulde tage Initiativet. I saa Henseende maa de være den ærede Finantsminister taknemmelige for, at han ved dette Lovforslag har henledet deres Opmærksomhed derpaa. Det er to forskjellige Ting, om man, som Ministeren foreslaar, skal lade Staten tage Sagen i sin Haand, eller om man blot skal opmuntre Kreditforeningerne til at gjøre de fornødne Skridt og erklære, at Staten saa vil være villig til at gaa ind paa Alt, hvad der kan være fornuftigt. Den ærede Minister har vist havt en fuldstændig rigtig Tanke ved at fremsætte sit Forslag, en Tanke, som kan være til Gavn for Kreditforeningerne, og det er da meget naturligt, om Foreningerne ville tage det under Overveelse.

Jeg vil til Slutning, idet jeg selvfølgelig anbefaler Lovforslagets videre Behandling, sige, at i Følge den Betragtning, jeg har af Landboernes Stilling i og for sig og til de andre Samfundsclasser, vil jeg ønske, at man i Stedet for at vedblive at komme med specielle Forslag om at bryde nye Baner, som kun have ringe Udsigt til at kunne betrædes med Held, vilde søge at holde sig til

nogle af de kjendte gamle Forslag, som man kan være sikker paa, at Alle ville være enige om. Jeg skal nævne Skibsafgiften, som det forekommer mig, at efterhaanden alle Parter, ogsaa den ærede Finantsminister, mere og mere ere blevne enige om at betragte som trykkende for Omsætningen, og som det derfor netop i Tider som disse kunde være til Gavn at faae hævet til Fordel for alle Samfundsclasser. Denne Afgift trykker Skibsfarten, og den trykker Ind- og Udførsel af alle svære og simple Produkter, navnlig — derom ere Alle enige — Kul og Korn. Naar man skulde direkte hjælpe Landboerne, er der ogsaa en anden Vej at gaa, nemlig at lade Sager, som naturlig henhøre under Staten og ikke under Kommunerne, blive betalte af Statskassen. Der er f. Ex. Politivæsenet. Nu er det saaledes, at naar de store Kommuneraad skulle lægge deres Budget, vide de ikke, om det vil blive paalagt dem at bygge et Arresthus, men da Arrestvæsenet hører under Staten, maa de lystre Statens Ordre og have at betale, naar Staten sender Bud. Det forekommer mig, at naar der er Tale om direkte Vettelser, maatte man naturlig kunne blive enig om saadanne.

A. Gold: Efter det Syn, jeg har paa nærværende Forslag, kan det ikke falde mig ind at benytte ret meget af Thingets Tid. Dette Forslag forekommer mig nemlig at være et fuldstændig dødt Forslag. Jeg har undret mig noget over, at Behandlingen af dette Forslag har kunnet interessere ærede Medlemmer saa længe, som den har. Hele dette Forslag bærer fuldstændig Præg af den Tankgang og den Mand, der gaar igennem det nærværende Ministerium, det vil sige, det bærer Præg af Absolutisme. Det hviler fuldstændig derpaa, og det forekommer mig, at naar et Lovforslag bærer et saadant Præg, er der ikke stor Anledning til, naar man har den Hensigt at henviise det til et Udvalg, at spille saa lang Tid paa Forhandling af et Forslag, der hviler paa den Grundtanke, at Regjeringen skal tage en saa stor Sag i sin Haand, som denne sikkert kan blive, og ved at opsluge de forskjellige Kreditforeninger affære den Selvstyrelse, som nu finder Sted. Det forekommer mig at være tilstrækkeligt til at slaa et saadant Lovforslag ihjel, og min Opfattelse af, at det egentlig maatte slet ikke betaler sig at spille ret megen Tid paa Behandlingen af dette Lovforslag, er bleven endnu mere bekræftet ved Udtalelser af den ærede Finantsminister igaar, hvorfra det klart fremgik, at han aldeles ikke vilde fremme denne Sag eller have Noget med den at gjøre, dersom